

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

Силабус навчальної дисципліни

ЛЕКСИКОЛОГІЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ

МОВИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма: «Французька мова і література, англійська мова»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно) (перша – французька)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лексикологія французької мови
Викладач (-і)	Яцків Наталя Яремівна Крук Зоряна Миколаївна
Контактний телефон викладача	+38034 252 08 43
Е-mail викладача	natalia.yatskiv@pnu.edu.ua zoriana.kruk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно з розкладом консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна “ Лексикологія французької мови ” викладається на третьому році навчання для студентів 1-го (бакалаврського) рівня спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Основними організаційними формами навчання є лекційні заняття та практичні заняття. Лекції покликані підвищити інтерес студентів до глибшого самостійного вивчення питань курсу. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, формують у студентів систему поглядів про словниковий склад сучасної французької мови та її особливості. Курс вивчається у 6-му семестрі і завершується екзаменом. Лекційна тематика базується на теоретичних положеннях словникового складу мови і має науково-пізнавальну спрямованість. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу як у вигляді дискусій, так і у формі доповідей і презентацій студентів. Курс викладається французькою мовою.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: забезпечити студентам необхідну суму знань про словниковий запас сучасної французької мови, що має сприяти науковому розумінню теоретичних основ вивчення лексикології як системи та сучасних методів дослідження. Збагатити словниковий запас відповідною термінологією, що сприятиме формуванню соціокультурної, соціолінгвістичної та міжкультурної компетенцій.</p> <p>Цілі: надати студентам необхідну суму теоретичних знань про словниковий склад сучасної французької мови, її особливості; ознайомити студентів із досягненнями сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства у вивченні лексикології як необмеженої і рухомої системи; навчити студентів самостійно робити висновки і узагальнення із спостережень над фактичним лексичним матеріалом, реферувати наукову літературу, прищеплювати навички роботи із словниками різних типів.</p>	
4. Програмні компетентності	

Загальні компетентності: - ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. - ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. - ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у вивченні іноземних мов.				
Фахові компетентності: - ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. - ФК 11. Уміти застосовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання французької мови та літератури у професійній діяльності.				
5. Програмні результати навчання				
- РН 3. Організувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності. - РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. - РН 11. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та французькою мовами.				
6. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		18		
практичні заняття		12		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий	
VI	035 Філологія	III	Обов'язковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Objet d'étude de la lexicologie. Ses rapports avec les autres branches de la linguistique. Le vocabulaire en tant que système. Les méthodes d'analyse lexicologique. Le mot comme unité sémantico-structurale fondamentale de la langue.		2		5
Тема 2. Le mot. Le mot et la notion. La caractéristique phonétique du mot. La caractéristique grammaticale du mot. Les fonctions du mot. Les types de significations lexicales des mots. La motivation des mots. Les moyens secondaires, peu productifs ou improductifs de la formation des mots. Les types de significations lexicales des mots.		2	2	5
Тема 3. Les voies d'enrichissement du vocabulaire (lexique) français.		2	2	5

La formation des mots comme l'ensemble des différents moyens de formation des mots nouveaux.			
Tema4. L'affixation comme le moyen morphologique de la formation des mots. L'abréviation. La suffixation. La préfixation. La conversion. La composition des mots comme le moyen syntaxico-morphologique de la formation des mots. Le télescopage. La siglaison. L'onomatopée.	2	2	10
Tema 5. L'évolution sémantique et son rôle dans l'enrichissement du vocabulaire. La polysémie et la monosémie des mots. Les différents types de sens. Le mécanisme de l'évolution sémantique des vocables. La restriction, l'extension et le déplacement du sens. Le glissement de sens. L'amélioration et la péjoration du sens.	2		5
Tema 6. . Les tropes. Les tropes en tant que moyens d'enrichissement du lexique français. La métonymie. La métaphore. Les euphémismes. L'oxymore. L'affaiblissement et l'intensification du sens (hyperbole et litote).	2	2	10
Tema 7. Les emprunts. Le phénomène de l'emprunt. Les raisons de l'emprunt. Les emprunts au latin. Les emprunts au grec. Les emprunts à l'arabe. Les emprunts aux langues romanes. Les emprunts aux langues germaniques . Les doublets étymologiques. Les internationalismes.	2		5
Tema 8. La formation des locutions phraséologiques. Classification de Ch. Bally. Classification sémantique (3 types). Les particularités grammaticales et lexicales des locutions phraséologiques. La synonymie phraséologique.	2	2	10

Тема 9. Les couches lexicales du français moderne. Les éléments nouveaux et archaïques. Le fonds usuel du lexique et les couches lexicales. Les éléments nouveaux et archaïques dans le vocabulaire du français moderne. Les néologismes. Les historismes. Les archaïsmes (lexicaux et sémantiques).		2	2	5
ЗАГ.:		18	12	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу. В межах курсу передбачені консультації викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних та самостійних завдань).			
Вимоги до письмових робіт	Програмою курсу передбачена письмова контрольна робота як контроль самостійної роботи студента із максимальною оцінкою 20 балів. Письмове тестування проводиться на платформі d-learn, яке охоплює від 20 до 50 завдань.			
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність 6 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 50 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 10.			
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен у формі підсумкової контрольної роботи та екзаменаційних тестових завдань, які охоплюють матеріал курсу. Максимальна кількість балів за екзамен – 50 балів. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2.			
8. Політика навчальної дисципліни				

Курс викладається французькою мовою.

Максимальна сума балів, яка присвоюється студенту/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (50 балів), підсумкового тестування (30 балів) і контролю самостійної роботи (20 балів).

Студенти, котрі навчаються за **індивідуальним графіком**, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим складанням тем і підсумкового тесту в системі дистанційного навчання d-learn, погоджених з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** в межах курсу (наприклад, результати проходження відповідних курсів на платформах Coursera, Udey, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти іспит за відомістю № 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «[Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти](#)». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <http://www.d-learn.pro>.

9. Рекомендована література

1. Смуцинська І.В. Французька лексикологія: навчальний посібник для викладачів, аспірантів та студентів факультетів іноземних мов. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 600 с.
2. Bally Ch. Linguistique générale et linguistique française. Berne, 1965. 346 p.
3. Cusin-Berche F. Les mots et leurs contextes. Paris. Presses Sorbonne Nouvelle, 2003. 204 p.
4. Derooy L. L'emprunt linguistique. P., 1980. 192 p.
5. Dubois J. Etude sur la dérivation suffixale en français moderne et contemporain. P., 1999. 173 p.
6. Lehmann A., Martin-Berthet F. Introduction à la lexicologie. Sémantique et morphologie, P. Nathan, Lettres sup, 2000. 250 p.
7. Mortureux M.-N. La lexicologie entre langue et discours. Paris, Armand Colin, 2004. 191 с.
8. Picoche J. Précis de lexicologie française: L'étude et l'enseignement du vocabulaire. La lexicologie. Collection Cursus. Paris : Armand Colin. Nathan Université, 2000. 190 p.

Викладачі _____ к.ф.н., професор Яцків Н.Я.
ас. Крук З.М.